

Ministeren

Udlændinge- og Integrationsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Udlændinge- og Integrationsudvalget har den 4. august 2023 stillet følgende spørgsmål nr. 336 (alm. del) efter ønske fra Peter Skaarup (DD) til udlændinge- og integrationsministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 336:

Vil ministeren redegøre for reglerne for opholdskrav i forbindelse med offentlige ydelser? Vil ministeren endvidere oplyse om mulighederne for at yderligere udvide opholdskravet på flere offentlige ydelser, samt hvilken økonomisk betydning det vil have for den danske statskasse, hvis der indføres opholdskrav på de pågældende offentlige ydelser?

Svar:

Det er i svaret forudsat, at spørgeren ønsker en redegørelse vedrørende de offentlige indkomsterstøttede ydelser, der indeholder et opholdskrav, samt børne- og ungeydelsen under Skatteministeriets område.

For så vidt angår uddannelseshjælp og kontanthjælp kan Udlændinge- og Integrationsministeriet oplyse, at der gælder et opholdskrav på sammenlagt 9 år inden for de seneste 10 år. Foruden de sædvanlige betingelser for at modtage uddannelseshjælp eller kontanthjælp er retten til uddannelseshjælp eller kontanthjælp således betinget af, at personen lovligt har opholdt sig her i riget i sammenlagt 9 år inden for de seneste 10 år, jf. § 11, stk. 3 i lov om aktiv socialpolitik. I beregningen af opholdstiden indgår perioder, hvor personen har haft folkeregisteradresse her i riget, medmindre særlige grunde fører til et andet resultat. Ophold i udlandet i perioder på sammenlagt højst 2 måneder pr. kalenderår i forbindelse med ferie, studierejser, tjeneste- og forretningsrejser m.v. ligestilles med ophold her i riget, hvis personen har beholdt sin bopæl her i riget. Ophold i udlandet på militær mission for den danske stat under instruktion af forsvaret ligestilles med ophold her i riget. Det samme gælder ophold i udlandet, hvor personen af den danske stat er stillet til rådighed for militær mission under instruktion af udenlandsk eller international myndighed.

7. november 2023

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

Beskæftigelse og Danskuddannelse
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sags nr. 2023 - 15001
Akt-id 2473645

I øvrigt er retten til uddannelseshjælp eller kontanthjælp tillige betinget af, at personen har haft ordinær beskæftigelse her i riget i en periode, som sammenlagt svarer til fuldtidsbeskæftigelse i 2 år og 6 måneder inden for de seneste 10 år.

Kravet om, at personen skal have opholdt sig lovligt her i riget i sammenlagt 9 år inden for de seneste 10 år, og kravet om ordinær fuldtidsbeskæftigelse i 2 år og 6 måneder inden for de seneste 10 år, gælder ikke for EU-/EØS-borgere, i det omfang disse efter EU-retten er berettigede til hjælpen.

Det bemærkes, at der den 12. oktober 2023 blev indgået en politisk aftale mellem regeringen, Danmarksdemokraterne, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti om skærpelse af optjeningsregler for kontanthjælp, som betyder, at alle borgere fra 1. juli 2025 skal opfylde kravet om fuldtidsbeskæftigelse i sammenlagt mindst 2 år og 6 måneder inden for de seneste 10 år. Efter de gældende regler gælder beskæftigelseskravet alene for personer, der er blevet folkeregistreret som indrejst fra udlandet i riget med virkning fra den 1. januar 2008 eller senere efter udlandsophold i mere end 12 på hinanden følgende måneder.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har til brug for besvarelsen indhentet bidrag fra Beskæftigelsesministeriet for så vidt angår de ydelser, der hører under Beskæftigelsesministeriets område. Beskæftigelsesministeriet har oplyst følgende:

”Social Pension

Retten til dansk social pension (folkepension, seniorpension, førtidspension og tidlig pension) er betinget af, at personen skal have dansk indfødsret (statsborgerskab). Det gælder dog ikke for personer, som har haft fast bopæl i Danmark i mindst 10 år mellem det fyldte 15. år og folkepensionsalderen, heraf mindst 5 år umiddelbart inden det tidspunkt, hvorfra pensionen ydes. Det gælder heller ikke udlændige, som har fået opholdstilladelse i Danmark efter §§ 7 eller 8 i udlændingeloven.

Derudover er retten betinget af mindst 3 års fast bopæl i Danmark, mellem det fyldte 15. år til folkepensionsalderen eller til det tidspunkt, hvorfra pensionen ydes.

Personer, som er omfattet af EU-forordning 883, kan som følge af muligheden for at sammenlægge med optjeningsperioder fra andre lande nøjes med 1 års beskæftigelse eller bopæl i Danmark for at åbne ret til dansk pension.

I Danmark optjenes ret til pension på baggrund af den tid, personen har haft fast bopæl i Danmark. Ret til fuld social pension er betinget af fast bopæl i Danmark i mindst 9/10 af optjeningsperioden fra det fyldte 15. år til folkepensionsalderen eller til det tidspunkt, hvor pensionen ydes. Hvis betingelsen for fuld pension ikke er opfyldt, fastsættes pensionen efter forholdet mellem bopælstiden og 9/10 af optjeningsperioden fra det fyldte 15. år til folkepensionsalderen eller til det tidspunkt, hvor pensionen ydes.

Arbejdsløshedsdagpenge

De gældende regler stiller ikke krav om forudgående ophold i en vis periode her i riget. Det er en betingelse for at blive medlem af en a-kasse, at man på optagelsestidspunktet har bopæl og ophold i Danmark, og dagpengeretten er betinget af medlemskab af en a-kasse i mindst 1 år, og indberetning af 254.328 kr. (2023) til indkomstregistret inden for de sidste tre år, hvis personen er fuldtidsforsikret og 169.548 kr. (2023), hvis personen er deltidsforsikret.

For personer omfattet af EF-forordning nr. 883/04 medregnes beskæftigelses- eller bopælsperioder i andre EU/EØS-lande og Schweiz, når forsikrings- og beskæftigelsesperioder skal opgøres (sammenlægningsprincippet), hvis personen har haft 296 timer beskæftigelse i Danmark forud for ledigheden.

Børnetilskud

I forhold til børnetilskud gælder dels et opholdskrav og dels et optjeningskrav. Hvis ikke forældrene eller barnet har dansk indfødsret eller som flygtninge m.fl. er undtaget fra kravet herom, forudsætter udbetaling af ordinært og ekstra børnetilskud ophold her i landet i det seneste år og udbetaling af særligt børnetilskud forudsætter ophold her i landet i de seneste tre år.

Derudover optjenes retten til børnetilskud gradvist. Fuld ret opnås først når den, der har forsørgelsespligt over for barnet, har haft bopæl eller beskæftigelse her i riget i 6 år inden for de seneste 10 år. Den gradvise optjening sker med 8,3 pct. pr. halvår således, at der er optjent ret til 8,3 pct. af den fulde ydelse efter ½ års bopæl og ret til fuld ydelse efter 6 år. Reglerne svarer til reglerne om optjening af børne- og ungedydelse.

For personer omfattet af EF-forordning nr. 883/04 medregnes beskæftigelses- eller bopælsperioder i andre EU/EØS-lande og Schweiz, når optjeningskravet skal opfyldes (sammenlægningsprincippet)."

Udlændinge- og Integrationsministeriet har til brug for besvarelsen endvidere indhentet bidrag fra Skatteministeriet for så vidt angår børne- og ungedydelsen. Skatteministeriet har oplyst følgende:

”Børne- og ungeydelsen

For børn og unge under 18 år udbetales en skattefri børne- og ungeydelse. Retten til den fulde ydelse optjenes gradvist i løbet af en periode på 6 år ved ophold eller beskæftigelse i riget (Danmark, Færøerne og Grønland). Optjening skal ske inden for de seneste 10 år. Personer fra EU/EØS-lande eller Schweiz og deres familiemedlemmer er berettiget til børne- og ungeydelsen i kraft af EF-forordning 883/2004, hvorfor bopæl og beskæftigelse i andre EU/EØS-lande og Schweiz medregnes ved beregning af optjeningsprincippet.”

Udlændinge- og Integrationsministeriet har endvidere til brug for besvarelsen indhentet bidrag fra Uddannelses- og Forskningsministeriet for så vidt angår Statens Uddannelsesstøtte og Statens Voksenuddannelsesstøtte. Uddannelses- og Forskningsministeriet har oplyst følgende:

”Statens Uddannelsesstøtte (SU)

For så vidt angår retten til SU til uddannelse i Danmark og udlandet stilles der som udgangspunkt ikke krav om ophold eller bopæl i Danmark. Man skal som udgangspunkt være dansk statsborger for at få SU, men uddannelsessøgende med udenlandsk statsborgerskab har dog ret til SU, hvis de efter EU-retten, internationale aftaler eller danske regler er ligestillet med danske statsborgere, og hvis de dertil opfylder de almindelige betingelser for retten til SU. Retten til ligestilling med danske statsborgere er i visse situationer begrundet i den uddannelsessøgendes ophold eller bopæl i Danmark, ligesom danske statsborgeres adgang til SU til uddannelse i udlandet også kan være begrundet i vedkommende hidtidige ophold i Danmark.

Således har EU-/EØS-borgere og visse familiemedlemmer hertil ret til SU til uddannelse i Danmark og udlandet på samme vilkår som danske statsborgere, hvis EU-/EØS-borgeren har ret til tidsubegrænset ophold i Danmark.

Dertil har danske statsborgere og EU-/EØS-borgere, der er eller har bevaret status som arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende i Danmark efter EU-retten og visse familiemedlemmer hertil, ret til SU til uddannelse i udlandet, når de har haft sammenhængende ophold i Danmark i mindst 2 år inden for de sidste 10 år forud for ansøgnings-tidspunktet.

Uddannelsessøgende, der ikke opfylder ovennævnte betingelse om ophold, har dog ret til SU til uddannelse i et andet EU/EØS-land end Danmark, hvis de under nogle nærmere angivne forudsætninger er familiemedlem til en EU/EØS-borger, der har bopæl i et andet EU/EØS-land end Danmark, og samtidig har været arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende i Danmark i mindst 5 år inden for de sidste 7 år

forud for ansøgningstidspunktet, eller samlet set har haft betydelig tilknytning til det danske arbejdsmarked i en betydelig periode, og fortsat er eller har bevaret status som vandrende arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende i Danmark efter EU-retten.

Endvidere har en uddannelsessøgende, der er barn af en EU/EØS-borger, ret til SU til uddannelse i Danmark, når den uddannelsessøgende inden det fyldte 21. år har bosat sig i Danmark i en periode, hvor EU/EØS-borgeren også er bosat i Danmark og er eller har bevaret status som vandrende arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende efter EU-retten, og den uddannelsessøgende fortsat har bopæl i Danmark.

Endelig har udenlandske statsborgere ret til SU til uddannelse i Danmark, hvis de

- Er omfattet af § 2, stk. 2, 3 eller 4, i lov om integration af udlændinge i Danmark (integrationsloven). Disse bestemmelser omhandler flygtninge, familiesammenførte til flygtninge samt andre familiesammenførte.
- Ved indrejsen i Danmark ikke var fyldt 20 år og sammen med deres forældre har taget fast ophold i Danmark og familien fortsat har bopæl her.
- Umiddelbart før ansøgningstidspunktet har haft sammenhængende registreret ophold i Danmark i mindst 2 år og samtidig umiddelbart før ansøgningstidspunktet har været gift med eller været i registreret partnerskab med en dansk statsborger i mindst 2 år.
- Umiddelbart før påbegyndelsen af den uddannelse, der søges SU til, har haft sammenhængende registreret ophold i Danmark i mindst 2 år med mindst 30 timers erhvervsarbejde ugentligt.
- Umiddelbart før ansøgningstidspunktet har haft sammenhængende registreret ophold i Danmark i mindst 5 år, når den uddannelsessøgende ikke har taget ophold i Danmark med henblik på uddannelse.
- Er tyrkisk statsborger og direkte efterkommer af en tyrkisk statsborger, som har registreret bopæl i Danmark på ansøgningstidspunktet, og som er eller har været arbejdstager i Danmark. Den uddannelsessøgende skal være under 21 år på ansøgningstidspunktet om SU, medmindre den uddannelsessøgende på baggrund af et faktisk og reelt forsørgelsesbehov forsørges af den tyrkiske statsborger. Den uddannelsessøgende skal på ansøgningstidspunktet have registreret bopæl i Danmark og have eller have haft bopæl hos den ene eller begge forældre i Danmark.

Statens voksenuddannelsesstøtte (SVU)

Retten til SVU er bl.a. betinget af, at den uddannelsessøgende enten er tilmeldt folkeregistret i Danmark eller er dansk statsborger, tilhører

det danske mindretal i Sydslesvig eller i henhold til EU-retten eller EØS-aftalen har ret til ligestilling med danske statsborgere.”

For så vidt angår den del af spørgsmålet, der handler om mulighederne for yderligere at udvide opholdskravet på flere offentlige ydelser, bemærkes det, at eventuelle yderligere opholdskrav vil skulle gennemføres inden for rammerne af bl.a. grundlovens § 75, stk. 2, hvorefter det påhviler det offentlige at sikre personer, som er omfattet af bestemmelsen, et vist eksistensminimum. De økonomiske konsekvenser afhænger af, hvilke udvidede opholdskrav der kunne komme på tale.

Kaare Dybvad Bek

/

Katrine Bang Nielsen